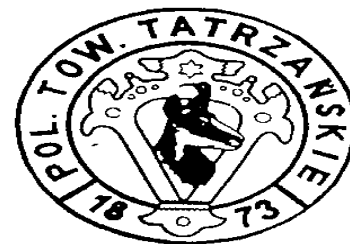

KLIMEK

POLSKIE TOWARZYSTWO TATRZAŃSKIE
BIULETYN INFORMACYJNY ZARZĄDU
ODDZIAŁU SOSNOWIEC

ROK XVIII

PAŹDZIERNIK 2013

4(69)

Na turystycznym szlaku: Wąsosz- Niwiska Dolne- Działoszyn

Trasa o długości 13 km. Z Wąsosza 0,5 km przez długi most idziemy nad rzeką Wartą i nad jej starorzeczem. Spostrzegamy rosnące grzybień białe i grązele żółte. Starorzecze jest zimowiskiem dzikich kaczek, ponieważ woda w nim zwykle nie zamarza.

Za mostem schodzimy w lewo i przez około 1 km idziemy przez las, a po 3 km wzdłuż rzadko zabudowanej wsi- Patrzyków. W Patrzykowie interesujące wykopaliska archeologiczne, gdzie u schyłku paleolitu (przed 10.000 lat p.n.e), mieszkali w tej okolicy ludzie. W neolicie (ok. 3500-2600 lat p.n.e) czynna była tu duża pracownia krzemieniarska. Z okresu kultury łużyckiej (1000-800 lat p.n.e) w jednym z grobów znaleziono złotą kolbę.

Po 4,5 km przez piaszczysty pagórek nad rzeką Wartą schodzimy nad spokojną odnogę rzeki Warty do Niwisk Dolnych. Na rozległych terenach pasą się stada gęsi lub pływają po spokojnej wodzie. Na piaskach rozchodnik i macierzanki fioletowe.

Pierwsza wzmianka o wsi Niwiska Dolne jako własności królewskiej pochodzi z 1393 r. W XVI posiadał ją Krzysztof Kobylański, a od 1565 r. Męcińscy.

W Niwiskach wchodzimy na stromą skarpe rzeki Warty i wśród lasu dochodzimy po 7 km do miejscowości Grądy- Łazy.

Następnie obchodzimy szerokim łukiem Zakłady Wapiennicze i wiodącą drogę wiaduktem nad terenem kolejowym (magistrala węglowa Górny Śląsk- Gdynia z lat 1930-1933), dalej szlak wiedzie przez las lekko pod górę na wysoką skarpe. Z tego miejsca obserwujemy malowniczo płynącą rzekę Wartę tworzącą: zakola, zarośla i zalesione wyspy).

Po 11,5 km napotykamy osiedle mieszkaniowe, a po 13 km rynek w Działoszynie.

Działoszyn został założony około połowy XIV wieku, przez śląską rodzinę herbu Dziadosza, przy średniowiecznym szlaku wiodącym z Rusi na Śląsk. Niektórzy sądzą, że osada istniała tu już w XII w. Jednak pierwsza wzmianka pochodzi z 1411 r. i dotyczy kościoła, a druga z 1412 r, która określała Działoszyn jako miasto. W połowie XVI w. właścicielem był wspomniany już Krzysztof Kobylański (m.in. poeta). Później Działoszyn posiadali: Męcińscy, Myszkowscy i inni.

Mieszkańcy zajmowali się wyrobem kozuchów oraz handlem. Mieściła się tu fabryka tabaki i cygar. Działoszyn otoczony jest wysokim wzniesieniem Góry Wiatracznej od północy i Góry Św. Jana od północnego zachodu.

Pałac według przekazów stoi na miejscu dawnej świątyni pogańskiej i zbudowany został około połowy XVII w. przez Andrzeja Męcińskiego. Gościł w nim m.in. król Stanisław August Poniatowski. Przebudowano go na przełomie XVIII i XIX wieku. W latach 1957-1961 odbudowano go po zniszczeniach wojennych i częściowo zrekonstruowano.

Jest to budynek piętrowy, późnorennesansowy, ozdobiony interesującą dekoracją sgrafitową. Rokokowy kościół pochodzi z 1787 r. i posiada ciekawą falistą fasadę główną.

Na uwagę zasługują: zespół starych stodół w zachodniej części wsi i zbiorowe groby z pomnikiem żołnierzy polskich poległych we wrześniu 1939 r.

Opracował: Krzysztof Czesak

150 Rocznica śmierci płk. Francesco Nullo

W dniu 5.05.2013 r. z okazji 150 Rocznicy Powstania Styczniowego, oraz 150 Rocznicy śmierci płk. Francesco Nullo Oddział PTT w Sosnowcu był współorganizatorem rajdu rowerowego na trasie: Sosnowiec-Krzykawka- Sosnowiec. Trasa rajdu liczyła 35 km. Uczestnicy rajdu zebrali się pod tablicą umieszczoną na budynku Dworca PKP w Sosnowcu, a upamiętniającą bitwę wojsk Apolinarego Kurowskiego w dniu 6/7.02.1863 r. o sosnowiecką Komorę Celną. Jeden z nauczycieli LO im. Plater w Sosnowcu przybliżył historię tych wydarzeń. Stąd uczestnicy rajdu na rowerach wyruszyli do Maczek (dawnej Granica). Przedstawiciel Stowarzyszenia Miłośników Maczek p. Jelonek opowiadał o wydarzeniach Powstania Styczniowego na tych terenach. Pod obeliskiem odsłoniętym w 2013 r. a upamiętniającym wydarzenia Powstania Styczniowego złożono kwiaty. W Maczkach dołączyli kolejni uczestnicy rajdu. Niemalże na granicy Sosnowca i Sławkowa pożegnaliśmy się z eskortującą nas Strażą Miejską. Dalej trasa wiodła przez las do Burek. Kolejny przysiółkiem była Niwa. Dojeżdżając do Sławkowa zatrzymaliśmy się na cmentarzu, gdzie na grobie powstańca styczniowego Aleksandra Józefa Pogonii- Pogonowskiegoiliśmy kwiaty. W Sławkowie pod kościołem dołączyła do nas kolejna grupa rowerzystów i wspólnie udaliśmy się do Krzykawki. Po drodze zwiedziliśmy zabytkowy dworek z 1724 r. Na miejsce końcowe dotarliśmy o godzinie 15:00, kiedy rozpoczęły się uroczystości patriotyczne przy pomniku płk. Francesco Nullo z udziałem Jego Ekscelencji Ambasadora Republiki Włoskiej. Delegacje przybyłe z rajdem rowerowym złożyły kwiaty pod pomnikiem.

Przygotowano wiele atrakcji, a wśród nich:

- Rekonstrukcja Bitwy pod Krzykawką
- Odznaczenie gminy Bolesław orderem „Za zasługi dla Republiki Włoskiej”.
- Koncert Reprezentacyjnego Zespołu Wojska Polskiego
- Koncert „W krainie opery, operetki i musicalu”.
- Występ artystyczny uczniów Zespołu Szkół im. Francesco Nullo.

Powstanie Styczniowe było najdłuższym i najbardziej krwawym z narodowych zrywów niepodległościowych w XIX wieku. Choć zakończyło się militarną klęską, to idea jaka jemu przyświecała kształtuje kolejne pokolenia. Na tej legendzie wychowali się legionści Piłsudskiego, a później żołnierze polscy walczący na frontach II wojny światowej. Wybuch powstania poprzedziły demonstracje i akcje polityczne. Także na terenie ziemi olkuskiej dawała się odczuć narastająca patriotyczna atmosfera. Przygraniczny powiat olkuski w planach powstania miał być terenem koncentracji przyszłej armii, która mogła liczyć na zaopatrzenie z terenu Galicji. W dniu 25.01.1863 r. do Ojcowa przybył Apolinary Kurowski, powstańczy naczelnik województwa krakowskiego, który rozpoczął tworzenie obozu. Pomagał jemu olkuski leśniczy Ignacy Dobrski, były uczestnik Powstania Wielkopolskiego, mianowany przez Kurowskiego naczelnikiem powiatu olkuskiego. Kiedy w lutym 1863 r. wojska rosyjskie opuściły Olkusz do miasta wkroczył oddział dowodzony przez kpt. Teodora Cieszkowskiego, entuzjastycznie witany przez zebranych na rynku w Olkuszu, na czele z księżmi: Józefem Ćwiklińskim i Walentym Pajdowskim.

W wolnym Olkuszu ogłoszono dekrety Rządu Narodowego proklamujące wybuch powstania i uwłaszczenie chłopów. Powstańczym Komisarzem wojennym powiatu został Andrzej Trawiński. Następnie powstańcy zajęli Sławków i Sosnowiec (8.02.1863), oraz pozostałe miasta Zagłębia. Tragicznie kończyły się kolejne potyczki powstańcze. Podobnie zakończyła się epopeja oddziału powstańczego, w którego składzie walczył płk. Francesco Nullo. Kilkudziesięcioosobowa Legia Cudzoziemska, którą dowodził Nullo, była częścią

liczącego około 500 powstańców oddziału. Po przekroczeniu granicy austriacko-rosyjskiej oddział stoczył zwycięską bitwę pod Podlesiem koło Bukowna i w nocy przybył do Krzykawki. Tam 5 maja 1863 r. powstańcy zostali zaatakowani przez Rosjan. Płk. Nullo zginął na miejscu bitwy i został pochowany na olkuskim Starym Cmentarzu. Obok niego spoczęło dwóch powstańców.

Opracował: Krzysztof Czesak

Zebranie sprawozdawczo-wyborcze PTT Oddział Sosnowiec, 4.09.2013

W środę 4. 09. 2013 odbyło się Zebranie sprawozdawczo-wyborcze Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego Oddziału Sosnowiec. Głównym celem zebrania było podsumowanie działalności Oddziału za ostatnie trzy lata, wybór nowych władz Oddziału oraz delegatów na Walne Zgromadzenie PTT. Zebranie rozpoczął Prezes Sylwester Dąbrowski. Dalsze prowadzenie obrad powierzono Tomaszowi Grabolusowi. Sprawozdanie z działalności Oddziału przedstawili wspólnie: Sylwester Dąbrowski i Paweł Kosmala. Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej przedstawił Zbigniew Zawila, a sprawozdanie Sądu Koleżeńskiego Arkadiusz Wardyń. Zebrani po wysłuchaniu sprawozdań jednogłośnie udzielili Zarządowi absolutorium. W dalszym toku zebrania przystąpiono do wyboru nowych władz, komisji i delegatów. Poniżej wyniki wyborów:

Zarząd Oddziału Sosnowiec:

- Prezes: Sylwester Dąbrowski
- Wiceprezes: Paweł Kosmala
- Skarbnik: Bożena Wardyń
- Sekretarz: Jolanta Kurowska-Ujma
- Członek Zarządu: Tomasz Grabolus

Komisja Rewizyjna:

- Przewodniczący: Zbigniew Zawila
- Członek Komisji: Małgorzata Murzykowska
- Członek Komisji: Krzysztof Kubis

Sąd Koleżeński:

- Przewodniczący: Krzysztof Czesak
- Członek: Olga Nabrdalik
- Członek: Arkadiusz Wardyń

Delegaci na IX Zjazd PTT w dniach: 16-17.11.2013

- Zbigniew Zawila
- Anna Żołędzka
- Sylwester Dąbrowski
- Witold Niedbał
- Zbigniew Jaskiernia (delegat rezerwowy)
- Tomasz Grabolus (delegat rezerwowy)

Kiczowata jesień

A w Beskidach jesień kiczowata,
krew zawisła na różanych krzakach,
jak w pałacu Midasa,
tak wszędzie,
złoto kapie z bukowych gałęzi

Korytarze szeptami szeleszczą,
że bogactwa, że złota
nie zmieszczą.

Oszalałe od blasku kobierce
z cichym śmiechem zmieniają
wciąż miejsce.
Trawy żółkną z zazdrości płomieniem,
bo ich światy na zawsze
niezmienne.

A w tle świerki statecznie zielone,
jak chór grecki w lesie postawiony,
komentują bez cienia radości,
że ten teatr na chwilę,
na pokaz,
fajerwerki rozbłyszczą i zgasną.
Śnieg przysypie wkrótce
złoto
zimną zaspą

14 czerwca

Tatry spod peleryny chmur wysuwają czasem czubek
Giewontu
kłócących się zajadle ptaków nie potrafi zagłuszyć
nawet pohukujący potok
Wiewiórki owinięte spódniczkami ogonów
tańczą między kroplami deszczu
On wytrzepuje futro z wody
Węszy optymistycznie w stronę lata

Autorka poezji: Jolanta Kurowska- Ujma

WYDAWCA: POLSKIE TOWARZYSTWO TATRZAŃSKIE O/PTT im.Gen. M.Zaruskiego
Organizacja Pożytku Publicznego Nr KRS 0000115547
41-200 Sosnowiec ul.3 Maja 29/4A tel: 0-32-2663815, www.sosnowiec.ptt.org.pl
Redakcja: Redaktor Naczelny - Zbigniew Jaskiernia, Krzysztof Czesak - Członek Redakcji